

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

**Slavnostni govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
ob 70-letnici Zavoda za usposabljanje, delo in varstvo
dr. Marijana Borštnarja Dornava**

Maribor, 12. oktober 2023

Velja govorjena beseda.

*Spoštovane gospe in gospodje,
cenjeni gostje,
dragi vsi, ki ste doma v Zavodu za usposabljanje, delo in varstvo Dornava!*

Veselim se, da si bom skupaj z vami ogledala dokumentarni film »Kje smo doma?«.

Verjamem, da že vsi poznate odgovor na vprašanje v naslovu dokumentarnega filma. Vaš zavod, ki je najprej domoval le v baročni graščini dvorca Dornava, je res nekaj posebnega. Številni programi dela, ki jih strokovno, z veliko potrpežljivosti, ljubezni in razumevanja ter medsebojnega sodelovanja izvajate za otroke, mladostnike in odrasle, kažejo, da se res odzivате na potrebe ljudi od blizu in daleč.

Bila sem presenečena, ko sem brala, kaj vse delate in kako ste pripravili posebne programe, ki jih še kako potrebujemo. Poleg vseh programov za osebe z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju izvajate tudi usposabljanje oseb z avtizmom in rehabilitacijo oseb po nezgodni poškodbi glave. V letu 2021 ste pričeli tudi s programom specializiranega oddelka za otroke in mladostnike z najtežjimi vedenjskimi težavami ter se odzvali na potrebe najbolj ranljive populacije. Tem mladostnikom ste omogočili, da so še naprej vključeni v šolo in deležni varnega okolja, ki jih brezpogojno sprejema.

Številne enote, v katerih izvajate posamezne programe, kažejo, da prihajate k ljudem v njihova okolja. Da ustvarjate nov dom za vse, ki potrebujejo vaše raznolike storitve. Da ste z deinstitutionalizacijo začeli po naravni poti že leta 1999, ko ste reševali prostorsko stisko v matičnem dvorcu, in da želite s tem procesom nadaljevati na način, da postavljate celovito oskrbo ljudi in njihovo dostojanstvo na prvo mesto in nadaljujete s prakso, ki se je izkazala najboljša za vse. Od takrat do danes ste odprli že 17 stanovanjskih enot.

Socialni zavodi te dni protestirajo, ker so na področju zdravstva zapostavljeni in zdravstveni resor ne sliši njihovih klicev na pomoč, saj ima v socialnih zavodih in še bolj v takšnih, kot je vaš, zdravstvena oskrba pomembno vlogo. Zaenkrat pri vas težav s pomanjkanjem kadra na področju zdravstvene oskrbe nimate. Tekom časa ste sledili potrebam ljudi in z novimi programi pridobivali nove kadrovske resurse.

A vsi kadri, sodelavci – od vzdrževalcev, kuharic do medicinskih sester in doktorjev znanosti – so izjemno pomembni, da takšna ustanova, kot je vaša, dobro deluje. Zato upravičeno pričakujemo, da bi bilo težko in zahtevno delo, ki ga opravljate, tudi primerno plačano in cenjeno v družbi. Tu imate mojo podporo.

Vem, da se s filmom lažje kot z besedami pokaže, kako ste rastle skupaj s svojimi uporabniki.

Ker veste, da so človekove pravice področje, ki me še posebej zanima, bi rada izpostavila vaš program, ki se mi zdi pomemben za dostojno življenje vseh vaših uporabnikov. Ob opisu programov, ki jih izvajate, ste zapisali:

»Samozagovorništvo je gibanje, ki omogoča posamezniku, kot tudi skupini, da izrazi svoje potrebe in hkrati išče rešitve zanje. Omogoča aktivno vključevanje v reševanje svojih problemov po poti, ki so si jo sami načrtali.

Tega pa moramo nekatere naučiti, jim pokazati pot, jih na poti spremljati. Uporabniki morajo imeti možnost izbire, kar lahko imenujemo opolnomočenje uporabnikov. Sami naj odločajo o temeljnih človeških vprašanjih, ki so za nas samoumevna.

S KOM BOM ŽIVEL? KAJ BOM DELAL? KDO MI BO PRI TEM POMAGAL?

Vključenim v skupine postaja vedno bolj pomembno: prizadevati si za svoje pravice in imeti enake pravice, gojiti medsebojno spoštovanje, družiti se z enako mislečimi, imeti pravico izbire, skrbeti zase, pomagati drugemu, prihajati na sestanke, držati se dogovorov, biti odgovoren, biti poslušan in slišan, biti uspešen, imeti prijatelje.«

Ko so izpolnjene vse te pravice in načela življenja, je dostojno življenje zagotovljeno.

Tudi strah staršev, ki jih skrbi, kaj bo z njihovimi otroki po njihovi smrti, je zato veliko manjši. Vsi skupaj bomo dobro poskrbeli zanje.

Ko imate varno streho nad glavo ter vso pomoč, ki jo potrebujete, in ste obkroženi z dobrimi ljudmi, s katerimi tkete številne socialne stike, potem seveda vem, da imate odgovor na vprašanje »Kje smo doma?«.

Iskrena hvala, da tako predano, strokovno in z veliko ljubezni soustvarjate dom Dornava v vseh oblikah in na vseh lokacijah.

Naj ob koncu iskreno čestitam tudi direktorici, gospe Ivanki Limonšek, ki je prejšnji teden prejela najvišje priznanje Socialne zbornice Slovenije, saj so tudi njeni kolegi in kolegice spoznali, da odlično vodi ta pomemben zavod.

Srečno vsem!